

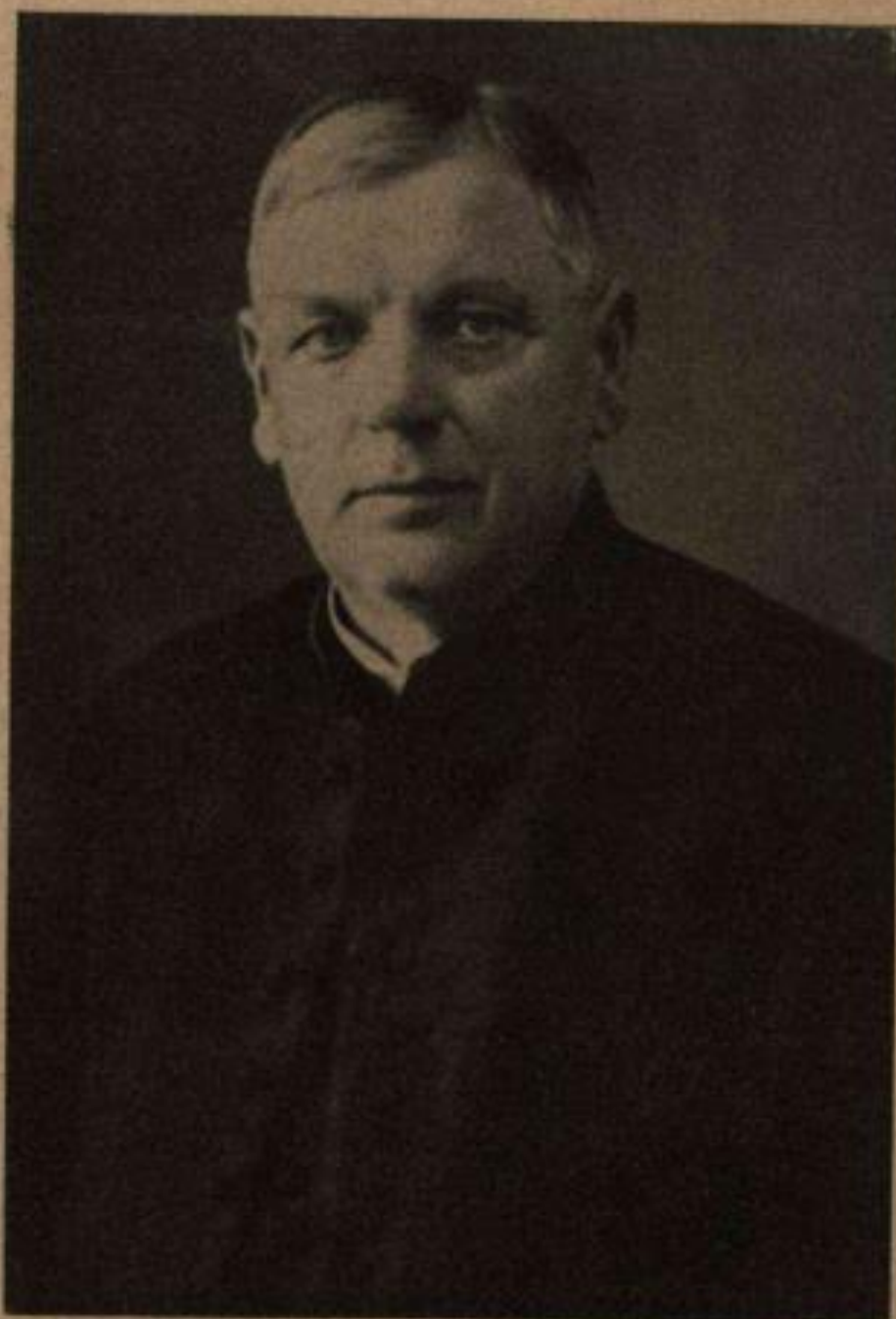
BAZNEICKUNGA VITALIJA TREIBŠO PĪMĪŅAI

Latgolas atmūdas laikmetam sōcūtīs eisi pyrms drukas aizlīguma atceļšonas, mōceitu cylvāku nabeja daudz: beja tikai nabeis skaits bazneickungu un vēl mozōks skaits laiceigōs intelligences. Bet ir jōjam vārā, ka tod Latgolā strōdōja lelōks skaits leitovišu bazneickungu, kuri sovam dōrbam nūsadeve ar taidu pat dedzeibu un sirsneibu kai tū darēja latgali poši. Jī ōtri vin isamōceja vītejū volūdu un isakļove vītejš tradīcijōs, taj ka nabeja nīkaidas plaisas storp jīm un tautu. Leitovišu tautēibas bazneickungī Latgolā pīlneigi naturalizejas — litojūt šū modernu termīpu — jo jūs vinōja ar tautu na tikai jūs apostoliskais uzdavums un idealisms, bet arī leitavišu un latgaļu volūdas un tradīciju radnīceiba. Leidzšīnejōs Latvijas vētsures gromotōs nu 200 lopas pusem Latgolai ir veļteitas 17 lopas puses. Tōpēc nav breinums, ka Latgolas kulturas darbinīki tur nav nī ar vōrdu pīmynāti. Bet jo vīnreiz tiks raksteita objektīva Latvijas vētsure, tod cīneiga vīta tur byus arī leitovišu tautēibas bazneickungim, kas dōrbōjōs Latgolā. Daudzi nu jīm ar sovu izcyļu dōrbu Latgolas kulturalā un saimnīcyskā laukā nūsastōj blokim Fr. Trasunam, Fr. Kempam, brōlim Skryndom, N. Rancanam un cytīm myusu pyrmajīm atmūdas laikmeta darbinīkim. Vīns storp tīm ir arī bazneickungs Vitalijs Treibša.

Bazneickungs Treibša ir dzimis Leitovā 1872. g., par prīsteri isvēteits 1895. g. 1900. g. jys teik nūzeimōts par prāvestu Leivōnūs. Isaradis sovā jaunajā dōrba vītā, bzkgš V. Tr. apmeklēja kotra draudzes lūcekļa sātu un ipasazyna ar apstōklīm un tryukumīm. Dēļ kotra jam beja kaidš dereigš padūms, kaidš skubynōjums un pamōceiba. Tod jaunais prāvests sameklēja sev ērgelnīku, kas nūorganizēja bazneicas kōri, kas ar laiku izaveidōja par vīnu nu lobōkim kōrim vysā apkōrtnē. Kōris prota labi nūzīdōt na tikai bazneicas, bet arī laiceigas dzīsmes. Pī bazneicas draudzes vajadzeibom tyka izbyuvāta jauna mōja, kur dzeivōja ērgelnīks, nūtyka kōra mēginōjumi un draudzes sanōksmes. Pī bazneicas jaunīreikōtā kioskā varēja pērkēt rūžu krūņus, škaplerus, svātbiļdes un arī latgaļu pyrmūs kalendarus un avīzes.

Prāvesta vadeībā tyka pīlneigi pōrveidōta prōvō Leivōnu draudzes saimnīceiba: tyka uzcaltas jaunas saimnīceibas ākas un zemes apstrōdōšona teik nūstōdeita uz racionalīm pamatīm. Sevīška vēreiba tyka pīgrīzta sugas lūpu audzeišonai. Bazneickungs Treibša mīļōja skaistus un lobus zyrgus, kas beja jō lapnums izbraucīņūs. Bazneicas saimnīceiba palyka par lobu paraugu vysam Leivōnu pogostam. Tymā pat laikā tyka nūdybynōta Leivōnu lauksaimnīceibas bīdreiba, Leivōnu krōj-aizdavu sabīdreiba, Leivōnu patārātōju bīdreiba. Tōs beja vīnas nu pyrmajom saimnīcyska rakstura bīdreibom Latgolā. Dreīži vin Leivōnu lauksaimnīceibas bīdreībā apsavinōja lelōks skaits vītejš saimnīku. Tyka reikōtas sanōksmes, kurōs tyka pōrrunōti zemnīkus interesējūši vaicōjumi. Gondreīž ik godus Leivōnūs tyka reikōti lauksaimnīceibas un mōjtureibas kursī. Pī vysu šūs bīdreibu un kursu reikōšonas aktīvu lūmu jēme prāvests Treibša. Kai lektorūs kursīm jys sameklēja lobōkūs, kaidūs spēja atrast

dažaidūs kulturas centrūs, sōkut ar Vīlņu, beidzut ar Tārbatu. Kaut kas jauns tamā laikā beja krōj — aizdavu bīdreibas un patārātōju bīdreibas. Nasaverūt uz tū, ka sōkumā zemnīki uz šom bīdreibom, kai uz daudzīm jaunynōjumīm vērēs ar nautīceibu, dažū godu laikā Leivōnu krōj-aizdavu sabīdreiba beja jau krītina kredīt istōde, bet patārātōju bīdreibas darbeiba tai atsateistēja, ka vajadzēja byuvēt jaunu āku un paplašynōt nūlyktovas. Veikala vajadzeibom uzbyuvēja jaunu myura divstōvu mōju. Turpat patārātōju bīdreibas aizmugurē pōri pogolmam tyka izbyuvāta mōja kulturas vajadzeibom, kur beja zāle ar 500 sūdviņom, skotuve un blokūs telpas. Šymā zālē tyka reikōtas pyrmōs teatra izrōdes latgaļu

volūdā un kōra priekšnasumi, kur pyrmū reizē tyka dzīdōta dzīsmē „Dīva, svēteļ Baltiju” — myusu vaļsts himna. Jōpīzeimōj, ka nīkur Latgolā tamā laikā nabeja tik labi izbyuvātu sabīdryška rakstura āku un telpu kulturas vajadzeibom kai tys beja Leivōnūs. Bazneickunga Vitalija Treibša dybynōtas saimnīcyskas organizaciļas ar lobīm panōkumīm dōrbōjōs arī Latvijas vaļsts pastovēšonas laikā.

Bazneickungs V. Treibša beja lels jaunōtnes draugs

un audzynotājs. Jys skubynōja bārnus syuteit škōlā. Tys beja prāvesta V. Treibšo nūpalns, ka Leivōnu pogosta jaunōtne ceptēs apmeklēt vysas tōs školas, kaidas tikai beja tod pīejamas. Kai uz pīmāru var nūrōdeit, ka Leivōnu draudze ir davuse myusu dzimtainei septēnus prīsterus. 1905. g. revolucijas draudze ir davuse myusu dzimtainei septēnus prīsterus. 1905. g. revolucijas vilnis, sevišķi reakcijas gaita, smogi škōre Leivōnus. 1906. goda sōkumā, zīmā īsaroda apmāram divi symti kazaku. Bet pi Jaunōs muižas tyka nūstōdeita baterija (lelgoboli). Strōpes ekspedīcijas vadeiba pavēlēja Leivōnūs nūdazynōt vairōkim strōdnīkim, revolucionarim jūs dzeivojamōs mōjeņas, bet pogosta staršinai nūdeve reikōjumu tyulen pogostā sapulcynōt vysus starostas un desmitnīkus. Kod tī beja sanōkuši, jī tyka pazīpōti par arestātīm un vīns ūtrys nu jīm tyka pamateigi nūpārts. Strōpes ekspedīcijas vadeiba pīprasēja nu pogosta omota personom izdūt vysus revolucionarus, preteajā gadējumā pīdraudūt dadzynōt zemnīku mōjas. Bet par laimi un svēteibu apkōrtnei, draudi palyka tikai vōrdūs. Pēc garōkas sarunas ar ekspedīcijas vadeibu prāvests V. Treibšo panōce, ka apcītynōti tyka atbreivōti. Zemnīkim tikai vajadzēja muižom samoksōt materialūs zaudējumus, kas beja nūdareiti revolucijas laikā.

Pyrmais pasaļa kars pōrtrauce prāvesta V. Tr. svēteigū dorbu Leivōnūs. 1915. g., kod vōciši pīgōja pi Daugovas krosta, ar lelgobolu šōvīnim sašaudēja bazneicu un pilneigi nūpūstēja draudzes saimnīceibas ākas. Bet Leivōnu sabīdryskūs organizacīju āku kvartals, kas atsaroda pogosta valdes tyvumā, palyka naskōrts. Jōpīzeimoj, ka ari ūtrō pasaļa kara laikā, kod atsakōpe vōcu armija, mynātōs āks natyka būjōtas.

1918. g. pēc 17 Leivōnūs pavadeitīm godim bazneickungs Vitalijs Treibšo pōrsacēle uz Kolupu, kur jys pōrdzeivōja revolucijas laika jukas un sagaidēja Latvijas valsts tapšonu. Kolupā prāvests Treibšo dybynōja un vadēja katōļu organizacijas: kulturveicynōšanas bīdreī-

bas „Šaule“ un Katōļu jaunōtnes bīdreibas nūdaļas. Tymā pat laikā jys pīsadālēja saimnicyskajōs organizacījōs. Kulturveicynōšanas vajadzeibom prāvests Treibšo ūzbyuvēja tautas nomu, kur beja zāle ar 250 leidz 300 sād-vītom. Noma īsvēteišonas svineibas nūtyka 1930. g. zīmā. Nu Reigas ūz svineibom īsaroda Saeimas deputati St. Yubuls, Ontōns Dzeņs un šūs ryndu autors kai īkšlītu ministra bīdrs Latgolas lītōs. Šūs ryndu autors prāvestu Vitaliju Treibšo, sovu šklōtōju un audzynōtōju, pādejū reizi redzēja 1943. g. rudinī Kolupā lauksaimnīceibas bīdreibas jubilejas svineibōs. 1944. g. 21. februara priķšovokorā prāvests Treibšo saslyma ar sirds kaiti. Par laimi tamā laikā Kolupā ūzaturēja slovons Daugavpils ōrsts Zubarevs, kas slymō bazneickunga lobā darēja vysu īspējamu. Bet Dīva prōts beja paredzējis, ka prāvests Treibšo beidze šōs dzeives gaitas 21 februara reitā.

Nasaverūt ūz draudūšajīm kara apstōklīm un satiksmes gryuteibom, prāvesta Treibšo bērēs pīsadālēja daudz bazneickungu, organizacīju porstōvu un lēls skaits ticeigūs nu Kolupa un apkōrtejim pogostīm. Uz kopa tyka nūlykti daudz vaiņuki un tyka teikti aizgōjēju cyl-dynūši vōrdi. Storp vaiņuku licejim beja Daugavpils apriņka vacōkais, delegacīja nu Leivōnu draudzes un Leivōnu saimnīcyskajom organizacījom.

Eisā raksteņā nav īspejams ni apraksteit, ni nūvērtēt bazneickunga V. Treibšo lelū dorbu Latgolas labā. Jys beja dzili īmīlōjis Latgolu un jōs ļaudis un kolpōja ar sirds dedzeibu kai sovā tāva sātā. Objektīvais lai izcel un nūvērtej jō dorbu, kas cēle myusu dzimtaines saimnicyskū un kulturalū līmini.

Latvijas breivvalsts pastōvēšonas divdesmit godu jubileajā prāvests Vitalijs Treibšo tyka apbolvōts ar Treju zvaigžņu ordeni un Nūpalnu krystu.

Jō vōrds myusu tautā vīnmār pastōves svēteigā pīmiņā.

Kanadā. 1954. goda aprīlī.